

Řízení rizik u řidičů v silniční dopravě: případy správné praxe

Stejně jako v jakémkoli jiném odvětví je i v silniční dopravě důležité sledovat pracovní podmínky, aby byly zajištěny kvalifikované a motivované pracovní síly. Určité charakteristiky tohoto odvětví způsobují, že i řízení rizik je obtížnější než v jiných odvětvích. Když je však zohledněn způsob fungování tohoto odvětví v praxi, charakteristiky samotných řidičů a způsob, jak pracují, rizika lze úspěšně řídit. Agentura EU-OSHA zveřejnila zprávu o případových studiích řízení rizik u řidičů v silniční dopravě (1). Případy obsahují řadu iniciativ a opatření na ochranu řidičů v silniční dopravě.

Řidiči pracují nezávisle a daleko od mateřské základny. Může se jednat o samostatně výdělečně činné osoby, často mívají jako řidiči dlouhou praxi. To znamená, že není vždy snadné s nimi komunikovat, radit se s nimi a zapojovat je a že ne vždy jsou otevřeni ke změně. Z těchto důvodů musí být řidiči přímo zapojováni do řešení – je třeba, aby řidiči vytvářeli řešení pro řidiče za využití participačních metod, aby využili svých zkušeností a řešení přijali. Je rovněž velice důležité, aby se pamatovalo na dostatečně dlouhou dobu věnovanou diskusím, plánování, zkoušení a zavádění změn.

© iStock

Zkušeností řidičů lze také využít tak, že se budou využívat jako rádci, školitelé a instruktoři.

Do řízení rizik by měli být zapojeni zákazníci a další zainteresované strany. Subjekty zajišťující dodávky nepracují izolovaně, ale jsou součástí řetězce. Pro zaměstnavatele řidičů může být obtížné zajišťovat bezpečnost svých zaměstnanců, když pracují v prostorách u zákazníků. A konkurenční povaha tohoto podnikání odrazuje dopravní firmy od toho, aby něco požadovaly po svých zákaznících, kteří mohou mylně předpokládat, že za bezpečnost řidičů nejsou odpovědní. Pro řidiče prostředků veřejné dopravy jsou cestující také součástí rizika a řešení. Mezi další strany, které musí být zapojeny do řízení rizik, mohou patřit:

- odběratelé a dodavatelé zboží,
- cestující a školáci,
- organizace zabývající se bezpečností silniční dopravy, ministerstva dopravy, policie a spravedlnosti, atd.

Velcí zaměstnavatelé mají postavení, které jim umožňuje stanovit normy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pro své smluvní dodavatele, a to může pobízet tyto malé podniky k tomu, aby přijímaly takové standardy, když pracují se svými dalšími klienty.

Provedení řešení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, jako jsou opatření pro bezpečnější řízení, mohou vyžadovat čas navíc. To je třeba zohlednit při organizaci i plánování práce. Zavedení opatrného řízení může na druhé straně vést k nižší spotřebě pohonných hmot a tedy k úsporám nákladů.

Pro řidiče je velmi důležité školení, opakovací školení a zajištění, že postupy jsou řádně dodržovány, ale to vše je nutné provádět v rámci systému organizace práce zaměřeného na prevenci rizik a při zřejmém závazku ze strany vedení.

Kdykoli dochází ke změně, je třeba uvažovat o dopadech na bezpečnost a ochranu zdraví při práci. Například zavedení informačních a komunikačních technologií v kabinách řidičů může být využito ke zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví řidičů.

Je třeba brát v úvahu různorodost pracovních sil – například uvažovat o potřebách starších a mladších zaměstnanců, řidiček a zahraničních pracovníků.

Mezi klíčové závěry vyplývající z těchto případů patří:

- Řidiči jsou často osobami samostatně výdělečně činnými, bývají velmi zkušenými a jsou zvyklí pracovat nezávisle. To mezi jiným vede k doporučení:
  - zajistit, aby přístupy byly praktické, ale nikoli povýšené,
  - využívat míst, kam řidiči často jezdí – oblasti odpočívadel na dálnicích, atd.,
  - zajistit, aby rady a řešení vycházely z praktických zkušeností řidičů, například:
    - zapojováním řidičů do hodnocení rizik a tvorby řešení,
    - využíváním řidičů jako rádců, instruktorů atd.,
    - umožněním dostatečné lhůty na vytvoření řešení a zavedení změny.
- Do řešení řízení rizik by měli být zapojeni zákazníci, klienti a zainteresované strany:
  - dodavatelský řetězec – dodavatelé, místa, kam se zboží dodává, atd.,
  - cestující a školáci,
  - organizace zabývající se bezpečností silničního provozu, ministerstva dopravy atd.
- Velké organizace mají postavení, které jim umožňuje stanovit normy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pro své smluvní dodavatele. To zase může pobízet tyto malé a střední podniky k tomu, aby přijímaly stejné standardy svých dalších klientů.
- Když se do kabin řidičů zavádí nová technologie, lze jí také využít pro účely bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, například pro informovanost řidičů a aby docházelo ke zlepšení dodávek.

(1) European Agency for Safety and Health at Work (EU-OSHA), *Managing risks to drivers in road transport: good practice cases*, EU-OSHA.

- Řešení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci mohou vyžadovat více času na provádění úkolů, a proto:
  - tuto skutečnost je třeba zohlednit v organizaci a plánování práce,
  - o této skutečnosti je třeba také informovat klienty.
- Součástí organizačního systému zaměřeného na prevenci rizik musí být školení, například v oblasti technik opatrného řízení, a to při zřejmé podpoře ze strany vedení.

V oblasti dopravy cestujících se řada studií zabývá prevencí násilí namířeného na řidiče, včetně násilí ze strany školáků. Toto násilí může mít řadu následků: stres a úrazy zaměstnanců, materiální poškození autobusů a zvýšené riziko dopravních nehod. Zapojení dětí do řešení se považovalo za důležité a přijatá opatření v těchto případech zahrnovala:

- partnerství – se školami, systémy prevence trestné činnosti, policií, dopravními orgány,
- zapojení dětí, například:
  - jmenování pracovníka prevence s širokým rozsahem úkolů, např. spolupracovat se školami,
  - využívání divadelních představení s dětmi s cílem stanovit problémy a řešení,
  - dosažení souhlasu dětí s pravidly chování při jízdě autobusem a „policejní“ kontrola autobusů,
  - společné školení řidičů a dětí pro usnadnění vzájemného pochopení,
- přijetí holistického přístupu, kdy se školy zapojují do dění uvnitř školy, ale i za jejími branami,
- pracovníci pro zásahy – asistenti, kteří pracují společně s revizory,
- ochranné fólie bočních oken, kabiny řidičů oddělené od cestujících, průmyslová televize, systémy sledování a radiová spojení pro rychlý zásah,
- zajištění dostupnosti právní podpory a poradenství pro zaměstnance po případném incidentu.

Případové studie dokazují, že lze přijmout řadu opatření pro kontrolu rizik a zvýšení bezpečnosti řidičů v silniční dopravě. Tato opatření mohou také vést k lepší službě pro klienty a cestující a finančním úsporám pro dopravní společnosti.

Příklady

Německý projekt DocStop byl zahájen s cílem zlepšit dostupnost **zdravotnických zařízení pro dálkové profesionální řidiče** při práci. Oblasti odpočívadel na dálnicích slouží jako střediska DocStop a mají síť lékařů, kteří mohou řidičům poradit, když jsou na silnici, aniž by došlo k vážnému narušení jejich plánů.

V dánské společnosti Arla Foods vytvořili manažeři systém spolupráce s řidiči, jehož cílem je shromáždění **informací o pracovních podmínkách ve více než 500 různých místech nakládky**.

Tyto informace byly začleněny do systému informačních technologií společnosti a jsou tedy přístupné pro řidiče, když si tisknou svoji denní trasu. Mezi otázky, které byly zahrnuty, patřily dohody s klienty. Pro řidiče

© David Tijero

bylo důležité, že opatření zohlednila úroveň kvalifikace řidičů a omezenou dobu pro realizaci dodávek.

Dánská společnost Shell Transport vyžaduje, aby její **subdodavatelé vyhověli normám jakosti a bezpečnosti této společnosti**. Tyto normy se zaměřují zejména na hlášení nehod a úrazů, školení a instruktáž řidičů a na to, jak subdodavatelé začleňují bezpečnost do své vlastní organizační praxe. Vyhovění programu se podrobně sleduje.

Společnost Transport for London nabízí **řidičkám autobusů** vhodné pracovní podmínky s cílem zlepšit nábor a udržení těchto řidiček. Společnost zajišťuje: instruktorky v depech, které poskytují řidičkám podporu, pomoc s náklady spojenými s péčí o děti a zařízení pro ženy. Byla zavedena opatření a uskutečnila se kampaň s cílem předcházet násilí v autobusech. Pro zaměstnance a všechny manažery existuje školení, které zdůrazňuje nulovou toleranci diskriminačního chování. Trvale se jedná o možnostech flexibilní organizace pracovní doby. V dalším příkladu španělské odbory CCOO vydaly na základě studie doporučení na uniformy pro řidičky.

Francouzská dopravní společnost Prevost zavedla pro své řidiče maximální **povolenou rychlost 80 km/h**, což vedlo ke snížení spotřeby pohonných hmot a emisí CO₂ a zlepšení zdraví a bezpečnosti řidičů. Zaměstnanci se podíleli na úsporách nákladů. Na vozidlech se používají nálepky, které tuto iniciativu propagují.

Další informace

Úplné znění zprávy je dostupné v angličtině na internetových stránkách agentury na adrese:

http://osha.europa.eu/en/publications/reports/managing-risks-drivers_TEWE11002ENN/view

Tento informační list je dostupný ve všech jazycích EU na adrese:

<http://osha.europa.eu/en/publications/factsheets>

Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci

Gran Vía, 33, 48009 Bilbao, ŠPANĚLSKO
Tel. +34 944794360, fax +34 944794383
E-mail: information@osha.europa.eu

© Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci. Reprodukce povolena pod podmínkou uvedení zdroje. Printed in Belgium, 2011

